

Årsmelding 2020

Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi (NENT)

1. SAMMENDRAG

I 2020 satte NENT i gang en revisjon av de forskningsetiske retningslinjene for naturvitenskap og teknologi. I tillegg bidro NENT i utarbeidelsen av rapporten *Stordata i forskning: store muligheter, store utfordringer*. Pga. underbemanning og koronapandemien har aktivitetsnivået vært lavere enn normalt.

2. OM KOMITEEN

Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi (NENT) er del av De nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK). FEK er et forvaltningsorgan for forskningsetiske spørsmål på alle fagområder. FEK er underlagt Kunnskapsdepartementet. Komiteenes overordnede samfunns mål er etisk god og ansvarlig forskning.

FEK omfatter også følgende komiteer og utvalg med et felles sekretariat:

- Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin og helsefag (NEM)
- Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH)
- Nasjonalt utvalg for gransking av uredelighet i forskning (Granskingsutvalget)
- Nasjonalt utvalg for forskning på menneskelige levninger (Skjelettutvalget)

NENT er et faglig uavhengig (jf. forskningsetikkloven § 3) og rådgivende organ for forskningsetiske spørsmål. NENTs ansvarsområde er forskningsetisk virksomhet innen naturvitenskap og teknologi, industri-, landbruks- og fiskeriforskning, samt de deler av bio- og genteknologisk forskning som ikke dekkes av medisin.

NENT består av [13 medlemmer og to varamedlemmer](#) med fagkompetanse i naturvitenskap, teknologi, etikk og jus. Komiteen har ett lekmedlem. Komitémedlemmene blir oppnevnt av Kunnskapsdepartementet etter innstilling fra Norges forskningsråd. En oppnevningsperiode går over fire år og hvert medlem kan sitte i komiteen to perioder.

3. ÅRETS VIRKSOMHET

3.1 KORT OM VIRKSOMHETEN

I 2020 har NENT hatt fungerende sekretariatsleder i kun 40% av stillingen. Det har hatt en viss betydning for aktivitetsnivået i NENT. I tillegg har koronapandemien påvirket aktiviteten.

I 2020 avholdt NENT seks komitémøter (19. mars, 22. april, 27. mai, 25. september, 22. oktober og 1. desember).

NENT startet i 2020 revisjon av de forskningsetiske retningslinjene for naturvitenskap og teknologi. Det ble satt ned fire arbeidsgrupper i forbindelse med revisjon av retningslinjene. Arbeidsgruppene har til sammen hatt 13 møter.

NENT har deltatt i FEKs arbeid med rapporten [*Stordata i forskning: store muligheter, store utfordringer*](#) som ble ferdigstilt og lansert i 2020.

NENT har levert høringsinnspill til NESHs reviderte forskningsetiske retningslinjer, og har bidratt til FEKs høringer vedr. ny lov om universiteter og høyskoler, innspill om styring av statlige universiteter og høyskoler og til NSDs strategi.

Ett medlem av NENT har deltatt i strategigruppa i FEK, som skal utarbeide ny strategi for FEK for 2021–2024.

NENT, ved sekretariatsleder, har ellers fortløpende besvart henvendelser og gitt veiledning i forskningsetiske spørsmål.

3.2 SENTRALE SPØRSMÅL I 2020

Hovedfokus for NENT i 2020 har vært arbeidet med revisjon av de forskningsetiske retningslinjene for naturvitenskap og teknologi. Sentrale temaer i revisjonen har vært oppdragsforskning og samfunnsansvar, kunstig intelligens og muliggjørende teknologier, samt bruk av dyr i forskning.

For øvrig har forskningsetiske aspekter ved bruk av stordata vært et sentralt spørsmål, som resulterte i rapporten *Stordata i forskning: store muligheter, store utfordringer* i samarbeid med de andre komiteene i FEK.

3.3 ARRANGEMENTER

Rapporten *Stordata i forskning: store muligheter, store utfordringer*, som var et fellesarbeid i FEK, ble lansert under FEKs jubileumsuke 15. oktober.

NENT har også bidratt med planlegging og ved deltakelse på møte i Samarbeidsutvalget for FEK.

3.4 PRODUKTER

- Rapporten *Stordata i forskning: store muligheter, store utfordringer*.
- KI-betenkningen som NENT lanserte i 2019 ble oversatt til engelsk i 2020.

3.5 INFORMASJON, OPPLÆRING OG DELTAKELSE I SAMFUNNSDEBATTEN

Sekretariatsleder og NENT-medlemmer har hatt følgende innlegg:

Seminar om medforfatterskap	NMBU, 16.12.2020
Seminar om forskningsetiske normer	Nærings- og fiskeridepartementet, 11.11.2020
Kan vitenskap avgjøre valget i USA?	FEK-podcast, 2.11.2020